

mindre i 1996 end i 1995, mens forbruget af ukrudtsmidler mv. godt kan have vist sig at være større. Faldet i salget fra 1995 til 1996 afspejler sandsynligvis i en vis udstrækning et samlet fald i forbruget på ca. 10 pct., men som nævnt er usikkerheden betydelig.

Man kan derfor ikke ud af statistikken entydigt afgøre om afgiften har haft den ønskede virkning på forbruget i mængde. Man kan dog heller ikke ud fra statistikken afvise at afgiften har haft den skønnede miljøeffekt i 1996. Hvis man tager udviklingen i 1997 med, kunne meget tyde på, at effekten har været større end oprindeligt skønnet, men dette kan ikke afgøres med sikkerhed.

Konklusionen er, at afgiften sandsynligvis har haft en virkning på forbruget i mængder. På grund af usikkerheden kan man næppe afgøre, om elasticiteten har været i den lave ende af det spænd, der oprindeligt blev angivet i bemærkningerne på mellem -0,5 og -1, eller om den har været i den høje ende. Erfaringen med afgiften på bekæmpelsesmidler viser, at afgiften har en effekt, og at en forhøjelse af afgiften vil bringe forbruget af bekæmpelsesmidler nærmere miljømålsætningen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Økonomiske konsekvenser

Den generelle virkning af en forhøjelse af afgiften på bekæmpelsesmidler er, at producenter, importører og forhandlere af bekæmpelsesmidler overvælter en større del af afgiftsforhøjelsen på køberne af bekæmpelsesmidler. Dermed stiger prisen på bekæmpelsesmidler og efterspørgslen falder i den udstrækning, en del af sprøjtningen ikke længere kan skabe et merudbytte, der overstiger de forøgede udgifter til sprøjtningen.

Forhøjelsen af afgiften på bekæmpelsesmidler bæres dog ikke kun af jordbruget og udbyderne af bekæmpelsesmidler. Bekæmpelsesmidler anvendes også i husholdningerne og andre erhverv.

Antages det, at afgiftsforhøjelsen fuldt ud overvæltes på forbrugerne kan det skønnes, at andelen af det samlede merprovenu på 155 mill. kr. på helårsbasis fra 1999 og frem der belaster jordbruget udgør ca. 90 pct. svarende til knap 140 mill. kr. Husholdningerne belastes tilsvarende med godt 7,5 mill. kr. og øvrige erhverv med knap 7,5 mill. kr. I praksis vil en del af afgiften dog blive båret af udbyderne af bekæmpelsesmidler.

Endelig tilbageføres en del af afgiftsprovenuet automatisk gennem den gældende tilbageførselsord-

ning, hvor den amtskommunale grundskyld er reduceret med 4,3 promille for landbrugsejendomme mv. Nettobelastningen af erhvervene (og husholdningerne) efter afgiftsforhøjelsen er således kun ca. 100 mill. kr. fra 1999 og frem. Dette beløb udmøntes som beskrevet under provenubemærkningerne.

En del af afgiftsprovenuet føres således ikke tilbage til landbruget generelt, men benyttes mere specifikt til en styrkelse af de økologiske producenters økonomiske forhold. Traditionelle producenter vil dermed få en merbelastning svarende hertil.

Usikkerheden om afgiftsforhøjelsens endelige ikrafttrædelsestidspunkt spiller også ind på de erhvervsmæssige konsekvenser for 1998. I 1998 skønnes tilbageførslen af afgiftsprovenuet at svare til det samlede provenu af afgiften af bekæmpelsesmidler ved uændrede satser. Såfremt afgiftsforhøjelsen træder i kraft 1. juli 1998 vil den umiddelbare belastning af erhvervslivet blive ca. 50 mill. kr. før tilbageføring, svarende til provenugevinsten.

Administrative konsekvenser

Med forslaget fastholdes systemet med at afgiftsberigtigede bekæmpelsesmidler omfattet af § 1, stk. 1, i lov om afgift af bekæmpelsesmidler skal forsynes med et prismærke, der angiver afgiftskategori samt varens højeste detailpris til den endelige forbruger (prismærkeprisen) inklusive afgift og moms. Grunden til, at afgiften baseres på detailværdien, er, at man dermed bl.a. undgår, at afgiften omgås ved handel mellem forbundne virksomheder.

Det er blevet anført, at anvendelsen af prismærker medfører unødigt administration for de registrerede virksomheder, som det påhviler at påsætte de nævnte prismærker. Prismærket har imidlertid til formål at inddrage forbrugeren i kontrollen med, at varen ikke sælges til en højere pris end den, hvortil varen er beskattet. Desuden indebærer prismærket, at det er nemt for de statslige told- og skattemyndigheder at kontrollere, at varerne afgiftsberigtiges korrekt. Efter Skatteministeriets vurdering forekommer der på nuværende tidspunkt ikke alternativer til prismærkerne, som opfylder hensynet til kontrol på en tilfredsstillende måde, hvorfor prismærkesystemet fastholdes.

Forslaget vil indebære en mindre administrativ byrde for virksomheder, der fremstiller og importerer bekæmpelsesmidler, der er omfattet af afgiftsforhøjelsen, i forbindelse med opgørelsen af af lagerbeholdningen ved lovens ikrafttræden. Andre virksomheder (forhandlere og jordbrugere mv.) vil ligeledes skulle opgøre lagerbeholdningen af varer omfattet af afgifts-